

Dżuma Alberta Camusa jako powieść parabola

Historia epidemii dżumy w Oranie to opowieść o ludzkich zmaganiach ze złem. Postawy przedstawione w „Dżumie” można odnaleźć w różnych okolicznościach na każdej szerokości geograficznej. **Wydarzenia przedstawione w powieści stanowią pretekst do ukazania pewnych ogólnych prawd** – dlatego utwór można określić mianem paraboli.

Mówiąc o „Dżumie” jako paraboli, należy zwrócić uwagę na następujące jej cechy:

- **Motto:** „Jest rzeczą równie rozsądną ukazać jakiś rodzaj uwięzienia przez inny, jak ukazać coś, co istnieje rzeczywiście, przez coś innego, co nie istnieje”. To słowa zaczerpnięte z „Dziennika zarazy” Daniela Defoe, będące wyraźną wskazówką do parabolicznego odczytania tekstu.

- **Fabula powieści** jest raczej schematyczna, skupiona na głównym wątku walki z chorobą. Zdarzenia ukazane są w sposób klarowny, chronologiczny, bez epizodów i wątków pobocznych.

- **Czas akcji nie jest sprecyzowany**, autor celowo nie podaje ostatniej cyfry daty (194?). Wiemy tylko, że wydarzenia dzieją się współcześnie, nie ma jednak większego znaczenia, kiedy dokładnie. Podobnie nie ma znaczenia miejsce akcji, ponieważ historia ta mogłaby wydarzyć się wszędzie.

- Miejsce akcji ograniczone zostało do granic miasta, wydarzenia toczą się więc w zamkniętej przestrzeni, w swego rodzaju mikroświecie. Co ważne, wiadomo, że w latach 40. w Oranie nie było epidemii, **opisane wydarzenia obrazują ogólne treści, a nie konkretne zdarzenia.**

- **Dżuma to konkretyzacja zła**, które może być różnie rozumiane. Choroba dobrze oddaje jego naturę – spada nagle, bez wyraźnej przyczyny, budzi lęk, dezorganizuje życie i okazuje się próbą dla ludzkich charakterów. Podobnie jak wojna, powódź czy inne klęski.

- **Postacie wykreowane przez Camusa to reprezentanci pewnych postaw.** Ich indywidualne losy schodzą na drugi plan, najistotniejsze są ich poglądy i stanowisko zajmowane w obliczu zagrożenia. Sympatie autora są jednak łatwe do odczytania, postawa doktora czy Tarrou ukazana zostaje jako wzór do naśladowania, co nadaje utworowi **charakter dydaktyczny.**

- **Powieść ma charakter filozoficzno-refleksyjny**, autor sporo miejsca poświęcił rozważaniom na temat ludzkiego losu, sensu istnienia, właściwych postaw moralnych, znaczenia cierpienia, ludzkich słabości.

Karta pracy 2.

Postawy wobec zła

Na podstawie losów poszczególnych bohaterów przedstaw możliwe postawy wobec zła.

Bohater	Postawa wobec zła
Rieux	
Tarrou	
Paneloux	
Rambert	
Grand	